

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 18P/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5723201929
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Helena Menichová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2023:5723201929.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin, sudkyňou JUDr. Helenou Menichovou, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: I. X., narodený XX.XX.XXXX, t. č. bytom u navrhovateľov, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, pracovisko Turčianske Teplice, dieťa matky: C. H.Á., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom Mesto D. a otca: I. X., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom R. M. XXXX/X, U.Č. U., v konaní o návrhu navrhovateľov v rade 1.) Q. G., narodený XX.XX.XXXX, v rade 2.) I.M. G., narodená XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom R. XXX/X, U. U., na zverenie maloletého dieťaťa do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Maloletý I. X., nar. XX.X.XXXX, sa zveruje do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti prastarých rodičov Q. G., nar. XX.X.XXXX a I. G., nar. XX.X.XXXX.

II. Prastarí rodičia Q. G. a I.M. G. sú oprávnení a povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého I. X. v rovnakom rozsahu v akom ju vykonávajú rodičia, sústavne a dôsledne sa starať o jeho výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj, riadiť jeho správanie, chrániť jeho záujmy, prijímať prídavky na dieťa, iné finančné a materiálne plnenia a tieto vymáhať, zastupovať ho a spravovať jeho majetok s náležitou starostlivosťou s tým, že právo zastupovať a spravovať jeho majetok majú iba v bežných veciach.

III. Matka je povinná platiť na maloletého I. X. výživné vo výške 50,- Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

IV. Otec je povinný platiť na maloletého I. X. výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

V. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin predloží súdu správy zo sociálneho prieskumu so zameraním sa na informácie o rodinných, bytových, sociálnych a majetkových pomeroch navrhovateľov a o zdravotnom stave, vzdelaní a osobitných potrebách maloletého Martina vždy do 30.6.a 31.12. každého kalendárneho polroka.

VI. Matka je oprávnená stretávať sa s maloletým I. každý páry týždeň v kalendárnom roku v sobotu a v nedeľu od 14.30 hod. do 16.30 hod.

VII. Matka si maloletého I. prevezme od prastarých rodičov v mieste ich bydliska, kde im ho aj po ukončení styku vráti.

VIII. Styk otca s maloletým I. sa neupravuje.

IX. Prastarí rodičia sú povinní maloletého I. na styk s matkou riadne a včas pripraviť a odovzdať matke.

X. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Martin, č. k. 9P/164/2021-39 zo dňa 9.12.2021 vo výroku, podľa ktorého bol maloletý I. X. zverený do osobnej starostlivosti otca, ktorý ho mal zastupovať a spravovať jeho majetok, vo výroku, ktorým bol matka povinná platiť výživné na maloletého k rukám otca, vo výroku, podľa ktorého si matka maloleté dieťa mala prevziať od otca v mieste jeho bydliska a vo výroku, podľa ktorého bol otec povinný maloleté dieťa pripraviť na styk s matkou.

XI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovatelia podali návrh na zverenie mal. I. X. na zverenie do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. V návrhu uviedli, že rozhodnutím OS Martin, sp.zn. 9P/164/2021 zo dňa 09.12.2021, právoplatným dňa 04.01.2022, súd zveril mal. dieťa do osobnej starostlivosti otca.

Po zverení mal. I. do osobnej starostlivosti otca, ktorý je ich vnukom, zabezpečoval otec starostlivosť o svojho syna na primeranej úrovni. Vždy mu boli ako rodina pri zabezpečovaní starostlivosti ochotne nápomocní.

V septembri 2022 mal. I. nastúpil do MŠ Horné Rakovce v Turč. Tepliciach. V tomto období sa situácia začala výrazne meniť. Otec išiel s maloletým do škôlky len prvé dva dni, potom začal maloletého odprevádzať do škôlky navrhovateľ 1/ z dôvodu iných záujmov otca. Postupne maloletý I. ostal natrvalo v domácnosti navrhovateľov, začali o neho zabezpečovať celú starostlivosť, a tento stav pretrváva až do súčasnosti. Otec si na túto situáciu zvykol a vyhovuje mu, nechce ju meniť, pomoc navrhovateľov berie ako samozrejmosť. Vo veľkej miere je im nápomocná aj ich dcéra - stará matka mal. dieťaťa, I.Z. X., ktorá žije aj pracuje v Žiline, no počas víkendov chodí do Turč. Teplíc, kedy s mal. dieťaťom trávi čas. Ich dcéra im so starostlivosťou o mal. dieťa pomáha aj po finančnej stránke. Odkedy sa o mal. I. starajú, otec im na starostlivosť o dieťa prispieva len minimálne tým, že občas maloletému niečo zakúpi. Aktuálne je otec nezamestnaný.

2. Otec o mal. dieťa javí záujem, mal. I. má rád, aj maloletý má rád svojho otca. Trávi s ním však málo času, väčšinou ho chodí len vyzdvihnúť zo škôlky, pohrá sa s ním a donesie ho znovu k navrhovateľom. Maloletého však vyzdvihuje zo škôlky len niekedy, nie pravidelne. Iným spôsobom sa otec na starostlivosť o mal. dieťa nepodieľa. Niekedy sa otec odmlčí aj na viac dní, kedy za maloletým vôbec nepríde, alebo sa v ich domácnosti zastaví len nachvíľu, aby sa najedol a popritom chvíľu strávi aj s maloletým. Otec trávi čas najmä s rôznymi kamarátmi, a majú podozrenie, že pravdepodobne popijajú alkoholické nápoje a tiež majú podozrenie, že otec možno požíva aj nejaké drogy. Domov sa často vracia v neskorých nočných hodinách, potom prespí nasledujúci deň aj celé doobedie. Majú vedomosť, že otec je riešený aj políciou, je voči nemu vedené trestné konanie. Tieto všetky skutočnosti môžu negatívne vplyvať na mal. dieťa a na jeho zdravý vývoj. Spôsob života ako aj správanie otca nie je podľa navrhovateľov vhodným prostredím na výchovu dieťaťa. Mali by obavy maloletého nechať s otcom osamote na dlhšie obdobie. Obaja navrhovatelia sú názoru, že otec nie je schopný ani ochotný zabezpečovať plnohodnotnú starostlivosť o mal. dieťa, k starostlivosť pristupuje pomerne ľahkovážne. Stalo sa, že otec prišiel do škôlky pre mal. dieťa pod vplyvom alkoholu, kedy učiteľky volali navrhovateľom, aby prišli pre mal. dieťa. Celá rodina sa snaží otcovi neustále dohovárať, aby zmenil svoje správanie a začal pristupovať k role otca zodpovedne. On sa k navrhovateľom správa nepríjemne, neúctivo, niekedy až agresívne, niekedy robí u nich krik a búcha dverami, a takéto správanie má aj pred mal. dieťaťom.

3. Matka sa o mal. dieťa dlhodobo nezaujíma. Nemajú o nej žiadne informácie. V minulosti mala tiež problém s užívaním drog, v súvislosti s čím bola aj opakovane hospitalizovaná v psychiatrickej ambulancii. Vzhľadom k jej minulosti nevidia do budúca reálnu možnosť so zabezpečovaním starostlivosti o dieťa z jej strany. Mal. I. je zdravé dieťa. Navštevuje len pediatrickú ambulanciu MUDr. Čiljaka. Navrhovatelia zabezpečujú o mal. dieťa aj zdravotnú starostlivosť, chodia s maloletým na lekárske vyšetrenia, starajú sa o neho v čase choroby.

4. Obaja navrhovatelia sú starobní dôchodcovia. Žijú v 3-izbovom byte, ktorý je v ich spoločnom vlastníctve. Ich zdravotný stav je primeraný veku, nemajú žiadne závažné zdravotné problémy, ktoré by v súčasnej dobe bránili zabezpečovaniu starostlivosti o dieťa.

5. Podanie návrhu dôkladne zvážili a sú pevne rozhodnutí prevziať osobnú starostlivosť o mal. dieťa a zabezpečiť mu všetko potrebné, čo bude v ich silách pre jeho zdravý vývin. O mal. dieťa sa starajú už desať mesiacov, aj sa naďalej chcú starať, keďže situácia na strane otca sa za tento čas nezmenila. S pravnikom, mal. I., majú vytvorený blízky citový vzťah. Otcovi nechcú brániť v kontakte s mal. dieťaťom, budú radi, ak otec bude javiť o dieťa záujem a bude z jeho strany aj primerané správanie k nim.

6. Kolízny opatrovník podal rozsiahlu písomnú správu z prešetrenia pomerov. Monitoroval situáciu v rodine. Vykonal pohovor s otcom mal. I., kontaktoval sa s navrhovateľmi, ktorí sú prastarí rodičia mal. Martina, starou matkou mal. Martina, ktorá je matkou otca mal. Martina. Vyžiadal si informácie z pediatrickej ambulancie MUDr. Martine Čiljaka, zo Spojenej školy - Materskej školy Horné Rakovce v Turč. Tepliciach, z Obvodného oddelenia PZ v Turč. Tepliciach (ohľadne otca mal. I.). Opakovane vykonal pohovor s otcom mal. I.. Zrealizoval prípadovú konferenciu, ktorá sa konala po zohľadnení požiadaviek rodiny dňa 14. 6. 2023 za účasti pracovníkov SPODaSK, otca, prastarých rodičov a starej matky mal. dieťaťa, kde každý zo zúčastnených mal možnosť vyjadriť svoj názor. Podal správu ohľadne spôsobu života matky mal. I. na základe jemu známych informácií s tým, že zo strany kolízneho opatrovníka nebolo vykonané prešetrenie pomerov na jej strane, nakoľko kolíznemu opatrovníkovi nie je známe, kde sa matka mal. I. nachádza.

V závere správy kolízny opatrovník uviedol, že za súčasného stavu považuje spoločnú náhradnú osobnú starostlivosť prastarých rodičov za najvhodnejšiu formu starostlivosti o mal. I. a preto navrhol, aby v záujme dieťaťa súd vyhovel návrhu.

7. Matka mal. I. sa k návrhu písomne nevyjadrila. Podľa § 31 CMP, súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Súd dňa 9. 8. 2023 rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti matky, v súlade s ust. §180 CSP, podľa ktorého, po vyvolaní veci súd zistí, či sa dostavili osoby, ktoré boli na pojednávanie predvolané. Ak sa tieto osoby nedostavili, súd rozhodne, či sa pojednávanie bude konať v ich neprítomnosti, a otvorí pojednávanie.

8. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľov, otca, kolízneho opatrovníka, listinami doloženými do spisu v konajúcej veci a pripojených veciach vedených na OS Martin pod sp. zn. 9P/164/2021 a 9P/14/2022 a zistil:

9. Rozsudkom OS Martin, č.k. 9P/164/2021-39 zo dňa 9.12.2021, súd schválil dohodu rodičov, podľa ktorej sa zveruje mal. I. do osobnej starostlivosti otca, ktorý ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Matka je povinná platiť výživné vo výške 50,- € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca, je oprávnená stretávať sa s maloletým I. každý páry týždeň v kalendárnom roku v sobotu a v nedeľu od 14.30 hod. - 16.30 hod. do 31.3.2022 za prítomnosti otca a od 1.4.2022 bez jeho prítomnosti s tým, že matka si mal. I. prevezme od otca v mieste jeho bydliska, kde ho aj po ukončení styku vráti s povinnosťou otca pripraviť mal. I. na styk riadne a včas a matke ho odovzdať.

Žiadnemu z účastníkov súd nepriznal nárok na náhradu trov konania.

10. Podľa lekárskeho správ, ktoré predložili navrhovatelia na pojednávaní, sú obaja navrhovatelia po psychickej aj fyzickej stránke spôsobilí pre starostlivosť o mal. dieťa.

11. Podľa správy Mesta Turčianske Teplice zo dňa 31.7.2023, obaja navrhovatelia majú dobrú povesť v meste, kde žijú. Mesto nemá vedomosť o tom, že by sa v minulosti dopustili priestupkov na verejnosti, alebo o tom, že by ich správanie bolo prejednávané komisiou verejného poriadku.

12. Z obsahu návrhu súd zistil, že obaja navrhovatelia sú starobní dôchodcovia, ktorí žijú v 3- izbovom byte v ich osobnom vlastníctve.

13. Na pojednávaní dňa 9.8.2023 navrhovatelia trvali na svojom návrhu a žiadali, aby mu súd vyhovel.

14. Otec mal. I. na tomto pojednávaní potvrdil skutočnosti, ktoré boli uvedené v návrhu a súhlasil s návrhom navrhovateľov.

15. Kolízny opatrovník na tomto pojednávaní vypovedal, že vo vzťahu k mal. I. bolo vykonávané opakovane prešetrenie pomerov na strane otca, ako aj na strane navrhovateľov. Potvrdil skutočnosti uvedené v návrhu a tiež, že je v najlepšom záujme mal. I., aby súd návrhu navrhovateľov vyhovel.

16. Podľa rodného listu mal. I., mal. I. sa narodil XX.X.XXXX matke C. H., nar. XX.X.XXXX a otcovi I. X., nar. XX.X.XXXX.

17. Z rozsudku Okresného súdu Martin, č.k. 9P/14/2022-72 zo dňa 18.2.2022, právoplatného dňa 3. 3. 2022, súd zistil, že matke mal. I. sa narodila XX.X.XXXX dcéra, mal. G. S. Š., ktorá bola predmetným rozhodnutím zverená do náhradnej osobnej starostlivosti S. Š..

18. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej len „ZoR“), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

19. Podľa § 45 ods. 2 ZoR, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

20. Podľa § 45 ods. 3 ZoR, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

21. Podľa § 45 ods. 4 ZoR, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

22. Podľa § 45 ods. 6 ZoR, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

23. Podľa § 45 ods. 9 ZoR, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

24. Podľa článku 5 veta prvá ZoR je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

25. Podľa § 46 ods. 1 ZoR, maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom.

26. Podľa § 45 ods. 7 ZoR, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

27. Podľa § 45 ods. 8 ZoR, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

28. Podľa § 47 ods. 1 ZoR, Náhradná osobná starostlivosť zaniká

- a) dosiahnutím plnoletosti dieťaťa,
- b) smrťou maloletého dieťaťa,
- c) smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- d) právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti,
- f) rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 46.

29. Podľa § 47 ods. 2 ZoR, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

30. Podľa § 47 ods. 4 ZoR, ak jeden z manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zomrie, maloleté dieťa zostáva v náhradnej osobnej starostlivosti druhého manžela.

31. Podľa § 62 ods. 1,2 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

32. Podľa § 62 ods. 3 ZoR, každý rodič, bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v min. rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima, na nezaopatrené, neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

33. Podľa § 62 ods. 4, 5 ZoR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

34. Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

35. Podľa § 77 ods. 1 ZoR, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

36. Podľa § 81 ods. 1 ZoR, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

37. Podľa § 38 ods. 1 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

38. Podľa § 38 ods. 2 CMP, názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

39. Podľa § 26 ZoR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

40. Podľa § 78 ods. 1 ZoR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre mal. dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

41. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že je v záujme maloletého Martina zveriť ho do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti prastarých rodičov, navrhovateľov.

42. Z obsahom návrhu, ako aj z výsluchu otca mal. I. a kolízneho opatrovníka bolo preukázané, že navrhovatelia sa už niekoľko mesiacov (cca. 10 mesiacov) starajú o mal. I., ktorý býva v ich domácnosti nepretržite. Otec sám vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 9.8.2023 potvrdil skutočnosti, ktoré uviedli navrhovatelia v návrhu, preto je v najlepšom záujme mal. I. jeho zverenie do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti prastarých rodičov, s ktorými aj toho času maloletý I. býva. Zverenie mal. I. do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti prastarých rodičov doporučil aj kolízny opatrovník na tomto pojednávaní, rovnako aj v správe, a to na základe dlhodobého monitorovania pomerov v rodine. Bolo preukázané výpoveďou kolízneho opatrovníka, že ani matka mal. I. nie je spôsobilá zabezpečiť riadnu starostlivosť o mal. I., čo preukazuje aj skutočnosť, že sa nestará ani o druhé maloleté dieťa, ktoré sa jej narodilo, nakoľko aj druhé mal. dieťa matky bolo rozsudkom Okresného súdu Martin, č. k. 9P/14/2022-72 zo dňa 18.2.2022, zverené do náhradnej osobnej starostlivosti S. Š., nar. XX.X.XXXX, ktorá je starou matkou - matkou otca mal. G. S. Š..

43. Súd preto vyhovel návrhu navrhovateľom na zverenie mal. I. do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko ide o manželov, prastarých rodičov mal. I.. Obaja navrhovatelia majú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, majú osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a aj morálne a spôsobom svojho života zaručujú, že budú náhradnú starostlivosť vykonávať v záujme mal. I..

44. Súd zároveň určil v minimálnom rozsahu podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine rodičom povinnosť platiť výživné, matke v rozsahu, ako tento vyplýval z rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 9P/164/2021-39 zo dňa 9.12.2021 a otcovi v minimálnom rozsahu, nakoľko bolo preukázané, že otec je t.č. nezamestnaný, nemá žiadny príjem, býva v byte, ktorý patrí jeho matke.

45. Súd zaviazal ÚPSVaR Martin predkladať súdu správy zo sociálneho prieskumu, so zameraním na informácie o rodinných, bytových, sociálnych a majetkových pomeroch navrhovateľov a o zdravotnom stave, vzdelaní a osobitných potrebách mal. Martina vždy do 30.6. a 31.12 každého kalendárneho roka, keďže je potrebné, aby bola starostlivosť o mal. Martina pod kontrolou.

46. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

47. Súd v súlade s § 26 ZoR a § 78 ods. 1 ZoR zmenil rozhodnutie Okresného súdu Martin, č. k. 9P/164/2021-39 zo dňa 9.12.2021, nakoľko došlo k zmene pomerov, keď mal. Martin bol zverený do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti prastarých rodičov a preto bolo potrebné zmeniť aj rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností (§ 26 ZoR) a rozhodnutie o výživnom (§ 78 ods.

1 ZoR), ktoré matka mal. Martina bude po právoplatnosti tohto rozhodnutia platiť už nie k rukám otca, ale ÚPSVaR Martin, v súlade s § 45 ods. 8 ZoR.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, na Okresnom súde Martin, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie urobil.

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 122 CMP, ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.